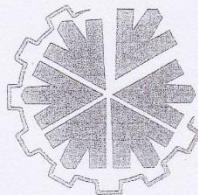

CERTIFICATE

همایش بین المللی
حسابداری، اقتصاد و بانکداری

INTERNATIONAL CONFERENCE ON
ACCOUNTING, ECONOMICS AND BANKING

تاریخ صدور: ۱۳۹۴/۹/۲۶
شماره سریال مقاله: ۱۱۱-۶۹۱۸-۱۱۱

پژوهشگر محترم

جناب آقای حسن تحصیلی

دانشگاه فردوسی مشهد

بدین وسیله گواهی و تایید می گردد مقاله تحت عنوان

بررسی وضعیت تولید منسوجات و تاثیر واردات غیر رسمی بر آن
۱-حسن تحصیلی ۲-لیلی طباطبائی ۲-مرتضی فرامرزی راد

پس از ارزیابی داوران منتخب هیات علمی این رویداد پذیرفته گردیده و چکیده و اصل مقاله در مجموعه مقالات چاپ می گردد. همچنین این مقاله در پایگاه های اینترنتی معتبر از جمله پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پایگاه سیویلیکا و کنسر سیوم محتوای ملی منحصر به نام آن پژوهشگر به شماره سریال شاخص فوق نمایه می گردد. از ارسال مقاله ارزشمندتان به این رویداد سپاسگزاریم.

دکتر مرتضی کاظمیان

دبیر اجرایی

همایش بین المللی
حسابداری، اقتصاد و بانکداری

دکتر فرشته شاکری

معاونت پژوهشی

«این گواهی بدون مهر برجسته فاقد اعتبار است»

بررسی وضعیت تولید منسوجات و تاثیر واردات غیررسمی بر آن

حسن تحصیلی * لیلی طبایان** مرتضی فرامرزی راد***

* عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد (نویسنده مسئول)

*** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

قاچاق (واردات غیررسمی)، پدیده ای است که کم و بیش تمام کشورهای دنیا با آن مواجه هستند، ولی وسعت و عمق آن در کشورهای در حال توسعه، بیشتر از کشورهای توسعه یافته است، به طوری که در برخی از کشورهای در حال توسعه قاچاق بخش مهمی از فعالیت های اقتصادی جامعه را در بر می گیرد. بر این اساس در مطالعه حاضر پس از ارائه آمارهایی در رابطه با تولید منسوجات در داخل کشور که نشان دهنده روند کاهنده این تولیدات می باشد، با بررسی علل و پیامدهای واردات غیررسمی، در نهایت پیشنهاداتی در راستای کاهش قاچاق این محصول به داخل کشور آورده شده است که از جمله آنها می توان به حمایت از تولیدکنندگان داخلی منسوجات در راستای کاهش قیمت ها، وضع مالیات و حقوق و عوارش گمرکی کمتر، ارائه محرک های تشویقی در جهت افزایش صادرات منسوجات و کاهش واردات رسمی و نیز تقویت سایر صنایع قابل فعالیت در مناطق مرزی اشاره کرد.

واژه های کلیدی: تولید منسوجات، واردات غیر رسمی، علل و پیامدهای واردات غیررسمی

مقدمه

قاچاق (واردات غیررسمی)، پدیده‌ای است که کم و بیش تمام کشورهای دنیا با آن مواجه هستند، ولی وسعت و عمق آن در کشورهای در حال توسعه، بیشتر از کشورهای توسعه یافته است، به طوری که در برخی از کشورهای در حال توسعه قاچاق بخش مهمی از فعالیت های اقتصادی جامعه را در بر می گیرد. قاچاق کالا به نظام اطلاعات اقتصادی کشورها نیز آسیب می رساند و امکان برنامه ریزی برای رشد بلند مدت را از بین می برد. از سوی دیگر باعث کاهش درآمدهای دولت و به خوردن تعادل میان بخش های تولیدی، بازرگانی و عرضه کالا می شود. امروزه مساله ی قاچاق کالا در کشورما، علاوه بر آثار سوء اقتصادی، به عنوان یک چالش اقتصادی و اجتماعی در حوزه های منطقه ای، ملی و بین المللی حائز اهمیت است، به طوری که رواج قاچاق و تاثیر سوء آن به عنوان عامل باز دارنده توسعه، موجب اختلال در اعمال و اجرای برنامه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دولتی شده و در نهایت، منجر به کاهش رشد و رکود اقتصادی می گردد (حاجی نژاد، ۱۳۷۹، ۱۵۶).

قاچاق گسترده پوشاک و پارچه از کشورهای مانند چین، ترکیه، امارات، تایلند و... صنایع نساجی کشور را با بحران مواجه ساخته است. برآوردها نشان می دهد، حجم قاچاق پارچه و پوشاک بیش از میزان صادرات در این صنایع است. براساس اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، محصولات نساجی و پوشاک، رتبه دوم را در خصوص آمار قاچاق به خود اختصاص داده اند. با وجود مزیت های نسبی بسیار در صنعت نساجی که می تواند نکته مثبتی در تأمین نیاز داخلی به منسوجات و پوشاک و دستیابی به بازارهای صادراتی و ارزآوری مناسب تلقی شود، اما متأسفانه، در حال حاضر درصد زیادی از پوشاک و پارچه های موجود در بازار داخل از طریق مبادی غیر رسمی و به صورت قاچاق از مرزهای جنوبی، شرقی و غربی وارد کشور می شود که این موضوع، سالانه میلیاردها دلار به اقتصاد ملی ضربه می زند. قاچاق پوشاک و پارچه به دلیل حمل و نقل آسان، عدم فسادپذیری، قابلیت نقدشوندگی

سریع و برخورداری از ارزش افزوده بالا همواره مورد توجه بوده است (خداداد و فیروز، ۱۳۹۲، ۵۲). علیرضا بیات (معاون ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ۱۳۹۳، به نقل از تسنیم) می گوید: بیش از ۹۰ درصد لباس های خارجی داخل کشور، از مجاری غیرقانونی و به صورت قاچاق به کشور وارد می شود و طبق برآوردهای انجام شده توسط کارشناسان گمرک، وزارت صنعت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز که با بهره گیری از فرمول هایی خاص انجام شده، حداقل سالانه ۲,۳ تا ۴ میلیارد دلار پوشاک و منسوجات قاچاق عمدتاً از طریق چین، ترکیه و امارات به کشور وارد می شود. همچنین مدیرکل دفتر صنایع نساجی و پوشاک وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: تقریباً دو برابر واردات رسمی، از مجاری غیررسمی پوشاک، پتو و پارچه وارد کشور می شود. ضمن اینکه میزان صادرات صنایع نساجی و پوشاک کشور در هشت ماهه اول امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته قدری کاهش نشان می دهد.

همه این عوامل نشان دهنده وجود مسئله ای عمیق در رابطه با قاچاق منسوجات در کشور می باشد که نیازمند ارائه راهکار و عزمی ملی و همگانی در راستای جلوگیری از این پدیده شوم اقتصادی می باشد. به همین دلیل در ادامه پس از ارائه آمار و اطلاعات مربوط به صنعت نساجی، مبانی نظری، علل و پیامدهای قاچاق کالا و نتیجه گیری از مباحث ارائه شده، به ارائه راهکارهایی در این رابطه می پردازیم.

اطلاعات آماری مربوط به صنعت نساجی (۹۲-۱۳۷۵)

تعداد جواز تاسیس صادر شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد کارگاه های صنعتی منسوجات (فقره)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۵	۱۳۸۰	۱۳۷۵	فعالیت
۶۳۳	۴۵۵	۵۲۹	۸۰۵	۵۰۵	۲۶۸۳	۱۱۶۱	۸۲۲	تولید منسوجات

منبع: مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)

میزان صادرات و واردات منسوجات (میلیون ریال) (۱۳۹۳)

فعالیت	صادرات		واردات		صادرات		واردات	
	بهار ۹۳	بهار ۹۳	پاییز ۹۳	پاییز ۹۳	تابستان ۹۳	تابستان ۹۳	زمستان ۹۳	زمستان ۹۳
تولید منسوجات	۴,۵۳۸,۲۶	۴,۲۰۸,۴۷	۷,۷۱۹,۸۵	۴,۴۱۲,۰۵	۵,۱۵۸,۳۰	۵,۹۱۶,۷۷	۴,۶۱۶,۷۵	۶,۳۰۱,۲۴
	۳	۳	۳	۱	۱	۷	۴	۲

منبع: مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)

همان طور که در آمار ارائه شده در بالا دیده می شود، میزان سرمایه گذاری ها و اشتغال به تولید منسوجات در کشور هر سال نسبت به سال قبل کاهش قابل توجهی داشته است ضمن اینکه میزان مصرف گرایی و نیاز به این محصول حیاتی روندی فزاینده داشته است پس می توان نتیجه گرفت بیشتر نیازمندی های کشور از طریق قاچاق و مبادی غیررسمی به کشور وارد می شوند که به درستی در سخنان مسئولین نیز منعکس شده است.

تعریف کلیدواژه ها

قاچاق کالا و ارز: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی یا هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود.

کالا: هر شیء که در عرف، ارزش اقتصادی دارد.

ارز: پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حوالجات ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی

است که در مبادلات مالی کاربرد دارد.

تشریفات قانونی: اقداماتی از قبیل تشریفات گمرکی و بانکی، اخذ مجوزهای لازم و ارائه به مراجع ذیربط است که اشخاص موظفند طبق قوانین و مقررات به منظور وارد یا خارج کردن کالا یا ارز، انجام دهند. (نقض مقررات تعریف شده داخلی را نیز در برخی موارد قاچاق می داند؛ مانند حمل و نقل غیرقانونی چوب و هیزم حاصله از درختان جنگلی که با متخلفین مربوطه طبق قانون مجازات مرتکبین قاچاق برخورد می شود) (موسسه بین المللی حقوقی و مطالعاتی ایرانیان صاعد، ۱۳۹۴).

جواز تاسیس (موافقت اصولی): مجوز اولیه برای ایجاد واحد صنعتی است

پروانه بهره برداری: مجوزی است که واحد تولیدی پس از موفقیت در تولید آزمایشی محصول موفق به دریافت آن می شود و سپس فعالیت خود را آغاز می کند (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۴).

مرور تاریخی عوامل تاثیرگذار بر مصرف گرایی و افزایش قاچاق

در فاصله سال های ۱۳۴۳ تا ۱۳۷۵ سه موج اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، موجب افزایش مصرف ملی و گسترش تقاضای کالاهای خارجی شده و زمینه قاچاق را در منطقه ساحل خلیج فارس مهیا کردند. سه موج مذکور عبارت بودند از:

- بین سال های ۱۳۳۴-۴۶ میانگین سالانه درآمد ارزی ایران بالغ بر ۱۷ درصد درآمد ملی بوده است. این پدیدار باید به منزله راه رسیدن به بهشت دنیوی تلقی می شد، اما این موقعیت نه تنها به عنوان موتور رشد و توسعه اقتصادی قرار نگرفت که حتی موجب شد در سال ۱۳۳۹ کشور ورشکسته شده و میزان واردات کشور از سال ۱۳۳۳ تا ۱۳۳۸ شش برابر شود.
- انفجار درآمدهای ناشی از صادرات نفت در سال ۱۳۵۲ باعث افزایش انگیزه مصرف ملی و بالا رفتن تقاضای

ملی برای مصرف کالاهای خارجی شد، به طوری که ارزش واردات کالا از ۵۶۱ میلیون دلار در سال ۱۳۴۱ به ۱۸۴۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۵۶ رسید.

- دگرگونی الگوی مصرف ملی در دهه ۷۰ اتفاق افتاد و موجب همه گیری مصرف کالاهای خارجی در کشور شد. پس از پایان جنگ تحمیلی و از سال ۱۳۶۸ موج جدید مصرف کالاهای خارجی به صورت فراگیر پدیدار شد و نتیجه آن شد که هیچ طبقه ای از هجوم مصرف گرایی در امان نماند. محصول این امر آن بود که مهاجران بیکار، کم سواد، بدون تخصص، فاقد دانش تجاری و تولیدی، کم سرمایه و یا بدون سرمایه از یک سو و فقدان خط مشی شفاف اقتصادی و ناهماهنگی به همراه برخورد چندگانه بازار در مقیاس ملی از سوی دیگر دست به دست هم دادند تا سیل عظیم نیروی کار ملی به سوی بندر شهرها و قاچاق کالا و مواد هدایت شوند (بیابانی و باباپور، ۱۳۹۰، ۱۲۷).

علل مؤثر بر قاچاق منسوجات

- عوامل اقتصادی مانند افزایش میزان بیکاری، پایین بودن میزان درآمد، نبود سرمایه گذاری اساسی در صنایع و افزایش بیکاری؛
- عوامل قانونی مانند بی ثباتی در قوانین و مقررات و شفاف نبودن آنها و افزایش تعرفه های گمرکی، دخالت بیش از حد دولت و ناهماهنگی بین دستگاههای اجرایی؛
- عوامل سیاسی و امنیتی مانند بی ثباتی در کشورهای افغانستان و پاکستان و کمبود تجهیزات و امکانات برای کنترل مرزها؛
- عوامل جغرافیایی مانند مرزهای گسترده آبی و خاکی، موقعیت و فضای مناسب قاچاق در کشورهای همسایه (عیسی آبادی و شاه قلعه، ۱۳۹۱، ۵۵).

حوزه های ژئوپولیتیک مرتبط با ایران به طور خلاصه عبارتند از:

به نظر ریمون آرون، ژئوپولیتیک عبارت است از ترسیم جغرافیایی روابط دیپلماتیک - استراتژیک به وسیله تحلیل جغرافیایی - اقتصادی منابع طبیعی، و تفسیر گرایش های دیپلماتیک به عنوان معلول شیوه زندگی و محیط زیست (چادرنشینی، غیرمهاجر، کشاورزی، دریایی) (عیسی زاده و شاه قلعه، ۱۳۹۱، ۵۱).

- حوزه قفقاز و آناتولی: (ایران، ارمنستان، آذربایجان، روسیه و ترکیه)، که غیر از روسیه ایران با سه کشور دیگر همسایه است.
  - حوزه دریای خزر: (ایران، ترکمنستان، قزاقستان، روسیه، آذربایجان)، که ایران در خشکی با دو کشور ترکمنستان و آذربایجان همسایه است و در آب نیز با روسیه و قزاقستان.
  - حوزه فلات ایران: (ایران، پاکستان، افغانستان) ایران با هر دو کشور همسایه است.
  - حوزه آسیای مرکزی: (همسایگی ایران با ترکمنستان، قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان و تاجیکستان)؛
  - حوزه خلیج فارس: (ایران، عراق، عربستان، کویت، امارات، قطر، بحرین و عمان)، ایران با همه این کشورها از لحاظ دریایی و تنها با عراق از لحاظ خشکی هم مرز است.
- از این رو، ایران به همراه چین و پس از روسیه رکورددار تعداد همسایه در جهان است. ایران با ۱۵ کشور مستقل مرز مشترک خشکی و آبی دارد (عیسی زاده و شاه قلعه، ۱۳۹۱، ۵۸).

کشف ذخایر عظیم سوخت های فسیلی در بستر خلیج فارس و اعماق خاک کشورهای منطقه و نیز احتیاج و نیاز ضروری جهان صنعتی به این منابع موجب تردد هر روزه تعداد زیادی شناور حامل مواد سوختی از خلیج فارس و تنگه هرمز شده است و همین امر موقعیت ژئوپولیتیکی ایران را به یک موقعیت ژئواستراتژیکی در جهان تبدیل ساخته است؛ به گونه ای که تعامل و انطباق موقعیتهای ممتاز ژئوپولیتیکی و ژئواستراتژیکی ایران در این منطقه، کشور ایران را به یکی از نواحی پراهمیت جهان بدل کرده است (عیسی زاده و شاه قلعه، ۱۳۹۱، ۶۲).

همین وضعیت ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک همراه با ثروتی که دارا بودن نفت می تواند برای کشورمان به همراه داشته باشد، یکی از علل بالابودن میزان قاچاق در کشور می گردد و توجه و طمع قاچاقچیان را به این کشور جلب می کند.

میزان افراد مشغول به قاچاق کالا:

طی تحقیقی که در مریوان توسط کهنه پوشی و شایان (۱۳۹۱) با عنوان "بررسی تاثیرات اقتصادی قاچاق کالا بر شهرهای مرزی مطالعه موردی؛ شهر مریوان" انجام شد در قسمتی از پرسشنامه ها، اشتغال افراد و میزان درآمد آنها مورد پرسش قرار گرفت، که بخشی از آن به فعالیتهای قاچاق پرداخته شد. پس از بررسی پرسشنامه های تکمیل شده، مشخص شد که از کل پاسخگویان، ۶۶٫۵ درصد به قاچاق کالا مشغول بوده اند. یعنی شغل اصلی یا جانبی ۶۶٫۵ درصد از آنان، قاچاق کالا بوده است و ۳۳٫۵ درصد باقیمانده پاسخگویان، اشتغالاتی غیر از قاچاق کالا داشته اند (۶۲). با نگاهی به این اعداد، میتوان گفت که قاچاق کالا نقش مهمی در افزایش اشتغال و کاهش بیکاری و نیز افزایش درآمد خانوارهای آن مناطق بعنوان نمونه و کل مناطق مرزی کشور بعنوان یک کل داشته است.

پیامدهای قاچاق کالا

اولین تهدید قاچاق کالا، موضوع عدم امنیت مردم مناطق مرزی و حاشیه نشین هاست که باید همواره در بین درگیری های نیروهای مبارزه با کالای قاچاق و قاچاقچیان باشند. مسأله بعدی تهدید اقتصادی است که از طریق عدم پرداخت عوارض کالا وارد کشور میشود و ضمن این که باعث می شود کالاهای ساخت داخل بازار خود را از دست بدهند، کارگران نیز ورشکسته میشوند. از نگاه سوم قاچاق کالاهای غیر اخلاقی همچون مشروبات الکلی، لوازم آرایش و ... امنیت اخلاقی را نیز از بین می برد (حاتمی، ۱۳۸۶ به نقل از عیسی آبادی و شاه قلعه، ۱۳۹۱، ۵۵)

• اخلال در سیاست های اقتصادی دولت

در قاچاق کالا برخلاف تجارت رسمی، نوع کالا و قیمت و میزان آن مشخص نیست بنابراین برنامه ریزی های تولیدی

و سیاست های تجاری دولت و بخش خصوصی همواره با ریسک همراه است. لذا تولیدکننده با توجه به آن ریسک یا در فرآیند تولید شرکت نمی کند یا در صورت ورود آگاهانه، نرخ بازگشت سرمایه بالاتری را در زمان کوتاه تر طلب می کند. دولت هم در برنامه ریزی تولیدی با همین مشکل روبروست. در این حالت قاچاق کالا با توجه به اثراتی همچون بی ثباتی اقتصادی و اختلال در برنامه ریزی های اقتصادی و سیستم توزیع باعث لوٹ شدن نظارت دولت و آسیب پذیری اقتصادی کشور خواهد شد (وطن پور، ۱۳۸۷، ۷).

- افزایش فقر

قاچاق کالا شرایط توزیع درآمدها و ثروت های اجتماعی را برهم می ریزد و مقدمات اقتصادی دولت را که می توانست از طریق هزینه های عمومی و اعطای یارانه و دیگر حمایت های اجتماعی به طبقه محروم کمک کند، کاهش می دهد (وطن پور، ۱۳۸۷، ۷).

- جذب نقدینگی و مشکلات پولی

قاچاق کالا آسیب هایی به جریان پولی کشور وارد می کند که از مهم ترین آنها خروج ارز از کشور و پولشویی است (وطن پور، ۱۳۸۷، ۸).

- اختلال در آمارها و داده های اقتصادی

قاچاق کالا شفافیت اطلاعات و آمارهای اقتصادی را از بین می برد و صحت آن را مورد تردید قرار می دهد به گونه ای که دیگر نمی تواند معرف اقتصاد واقعی کشور باشد. مثلاً آمار بیکاری واقعی را کمتر از آمار رسمی نشان می دهد و اثرات تورمی را بر قدرت خرید مردم بیش از حد نمایان می سازد (وطن پور، ۱۳۸۷، ۹).

- تضعیف تولید داخلی

هزینه های زیر که متوجه تولیدکنندگان ایرانی منسوجات است قیمت تمام شده کالا را به میزانی که نتوانند با کالاهای وارداتی برابری کنند، بالا می برد:

پرداخت مالیات با نرخ بالاتر از ۶۰٪

نرخ بالای ارز با هزینه ثبت سفارش در حدود ۱۷٪

الزام به واردات از طریق اعتبار اسنادی که در نتیجه به خرید گران تر خریدار و فروشنده منجر می شود

پرداخت وجه کالای خریداری شده قبل از ترخیص

پرداخت عوارض گوناگون مثل شهرداری، حفاظت از محیط زیست و...

الزام به پرداخت سودبازرگانی و حقوق گمرکی تا ۷۰٪

افزایش نرخ آب، برق، گاز و تلفن ... (وطن پور، ۱۳۸۷، ۱۰).

• کاهش درآمدهای دولت

در شرایطی که دولت برای تامین هزینه های خود با کسری درآمد روبروست، از دریافت سود بازرگانی و عوارض گمرکی به عنوان درآمدهای قابل حصول محروم و به کمبود بودجه گرفتار می شود؛ به جای اینکه این درآمدها را وارد خزانه خود کرده و صرف تولید کالاهای مشابه و رقیب کند به جیب واسطه ها و طرف های خارجی می رود (وطن پور، ۱۳۸۷، ۱۱).

• سایر پیامدها

تضعیف امنیت سرمایه گذاری

کاهش اشتغال

اخلال در توسعه مناطق مرزی

افزایش گرایش از تولید رسمی به قاچاق

افزایش انحصار و رانت خواری .... (وطن پور، ۱۳۸۷، ۱۱).

نتیجه گیری و پیشنهادات

اساساً قاچاق پدیده ای یک علتی نیست بلکه محصول و پیامد مجموعه ای از عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است؛ بنابراین کاهش قاچاق کالا نیازمند برنامه ای همه جانبه است. بطور کلی می توان گفت مسئله قاچاق اجتناب ناپذیر بوده ولی قابل کنترل است. محرومیت، نبود اشتغال پایدار و از طرف دیگر فراهم بودن زمینه های قاچاق، باعث روی آوردن برخی از مردم این منطقه به پدیده قاچاق شده است در حالی که ما نیاز و برخی زیرساخت های لازم برای تولید داخلی منسوجات را داریم؛ لذا بر این اساس پیشنهاداتی ارائه می گردد تا راهگشای جلوگیری از رفع نیاز مردم از طریق واردات غیررسمی، خروج منابع مالی از کشور، بیکاری جوانان و کلیه پیامدهای قاچاق منسوجات گردد:

حمایت از تولیدکنندگان داخلی منسوجات در راستای کاهش قیمت ها

ارائه محرک های تشویقی در جهت افزایش صادرات منسوجات و کاهش واردات رسمی

با توجه به فراوانی نیروی جوان در منطقه، می توان از صنایع مختلف کمک گرفت. برای این کار ابتدا آموزشهایی در این زمینه صورت گرفته و سپس تجهیزات لازم در اختیار آنان قرار داده شود. در ضمن باید راههای ارتباطی مناسب و کارآمد، انرژی مناسب و دائم، آموزش روشهای نوین و دیگر زیرساختها و امکانات مورد نیاز را برای آنان فراهم شود.

وضع مالیات و حقوق و عوارض گمرکی کمتر

محور قرار دادن توسعه مناطق مرزی بر اساس منابع طبیعی اعم از آب، خاک، پوشش گیاهی و معادن منطقه با استفاده

از نیروی انسانی و دانش بومی و تقویت آن از طریق آموزش حرفه ای

تأکید بر کاهش نقش تصدی دولت در مناطق مرزی و واگذاری آن به مردم محلی

برنامه ریزی مناسب برای گسترش توریسم در این منطقه با توجه به توان گردشگری آن در زمینه اکوتوریسم و توریسم

تجاری که موجب ایجاد اشتغال و افزایش درآمد ساکنین آن شود.

تاسیس قرارگاه عملیاتی ناجا با اختیارات کامل در آن مناطق

انسداد کامل مرز و راه های ورودی قاچاق کالا
تجهیز کامل پاسگاه های مرزی و یگان های مبارزه با قاچاق
پرداخت فوق العاده عملیات به کارکنان نیروی انتظامی مستقر در منطقه

منابع

- بیابانی، غ. و باباپور، م. (۱۳۹۰). قاچاق کالا، ابعاد آشکار و پنهان آن. کارآگاه، ۴(۱۵)، ۱۲۵-۱۵۷.
- حاجی نژاد، ع. (۱۳۷۹). همایش ملی بررسی پدیده قاچاق کالا و راه های پیشگیری آن (سومین همایش قاچاق کالا تهران: دانشگاه تربیت مدرس).
- خبرگزاری تسنیم، (۱۰ بهمن ۱۳۹۳، بازیابی شده در تاریخ ۵ دی ۱۳۹۴)، از:
<http://www.epe.ir/Home/Single/3625>
- خداداد کاشی، ف و فیروز جنگ، ه. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر قاچاق منسوجات بر بهره وری در صنعت نساجی و پوشاک ایران (۱۳۷۵-۱۳۸۶). پژوهشنامه اقتصادی، ۱۳(۴۹)، ۴۹-۷۴.
- عیسی آبادی، ا. و شاه قلعه، ص. (۱۳۹۱). ژئوپلیتیک ایران و تاثیر آن بر قاچاق کالا. تحقیقات جغرافیایی، ۲۸(۲)، ۴۹-۶۸.
- کهنه پوشی، ه. و شایان، ح. (۱۳۹۱). بررسی تاثیرات اقتصادی قاچاق کالا بر شهرهای مرزی مطالعه موردی؛ شهر مریوان. تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۱۳(۲۹)، ۵۱-۷۳.
- مرکز آمار ایران، (بازیابی شده در تاریخ ۳ دی ۱۳۹۴)، از:
[/http://www.amar.org.ir](http://www.amar.org.ir)
- موسسه بین المللی حقوقی و مطالعاتی ایرانیان صاعد. (بازیابی شده در تاریخ ۱ دی ۱۳۹۴)
از: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rz>
[http%3A%2F%2Ffiraniansaed.org%2Fghanon-jadid-ghachagh.PDF&usg=AFQjCNHzuE1lcKHjqvxQgfjl-WbbM8dTqg&sig2=YEEexeqS3fznxi9EFDC3xGw&bvm=bv.110151844,d.bGg](http://www.firaniansaed.org/fghanon-jadid-ghachagh.PDF&usg=AFQjCNHzuE1lcKHjqvxQgfjl-WbbM8dTqg&sig2=YEEexeqS3fznxi9EFDC3xGw&bvm=bv.110151844,d.bGg)
- وطن پور، ع. (۱۳۸۷). قاچاق کالا و تاثیر آن بر اقتصاد ملی. بررسی های بازرگانی، ۲۸، ۶-۲۴.